

קבלת שבת

שנה שבע עשרה - עלון דו שבועי

בסיעתא דשמיא, י"ב אדר ב' התשפ"ד. שבת זכור
העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת ויקרא

שהרי הקדים שלום לחבירו. אבל חברו שעונה על ברכתו אינו יכול להזכיר שם שמים בתחילה, שכן אינו מקדים שלום לחברו, לכן הוא אומר "עליכם השלום", כי קיים חשש שימות באמצע ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה. לפי זה, מדויק היטב נוסח הפיוט מזמירות למוצאי שבת: "אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום", כלומר אליהו הנביא החזיר באותה מטבע - "שלום עליכם" ולא ענה "עליכם השלום" כנהוג אצלנו, שכן אצל אליהו הנביא לא שיך החשש שמא ימות, ולכן הגם שלא הקדים שלום, היה יכול לומר את המילה שלום בתחילת הברכה.

"וְיִשְׁלַם אֶתְּךָ בְּרֵאשׁוֹ וְחִמְשֵׁתוֹ יוֹסֵף עָלָיו" (ה, כד).

אמרו רבותינו (ביצה, דף טו: - טז:): 'תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חוואה, כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה חוץ מהוצאת שבתות, והוצאת יום טוב, והוצאת בניו לתלמוד תורה'. ובמדרש רבה (פי' אמור, ריש פרק ל') הוסיף גם "הוצאת ראשי חודשים", שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו.

וידוע, דליכא מידי דלא רמיזא בתורה (אין דבר שלא רמז בתורה). היכן דבר זה רמז בתורה?

והביא בספר "צמח הצבי", שדבר זה רמז בפסוקינו: "ושילם אותך" - מה שמשלם ומוציא הוצאות, ידע שהקציבו לו זאת "בראשו" - בראש השנה, וממילא "יש להיזהר שלא לעשות יציאה מרובה שלא יוסיפו לו שכל למזונות אלא מה שפסקו לו" (לשון רש"י שם), אבל "וחמשתיו יוסף עליו" - וחמשתיו ראשי תיבות וחונן מהוצאות שבת תורה יו"ט ור"ח (יום טוב וראש חודש), את אלו יוסיף עליו, שאם הוסיף מוסיפים לו.

"וְהִשְׁתִּיחַ כְּדַת אֵין אִינֵס פִּי כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רֵב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹן אִישׁ וְאִישׁ" (אסתר א, ח).

דורשים חז"ל בגמרא במגילה (דף ב:): "והשתיה כדת" - כדת של תורה. דהיהודים במשתה אחשוורוש הקפידו לא לשתות מיינו בהיותו יין נסך. ולכאורה צריכים להבין - מה לגבי מאכלות אסורות, וכי בהם אין צורך להקפיד שיהיו "כדת של תורה"?

אלא, היישוב לכך הוא נפלא עד מאד, דהרי ידועים דברי חז"ל (שבת פה): "ויתיצבו תחת ההר" - מלמד שכפה הקב"ה עליהם הר כגיגית ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם. וממשיכה הגמרא שם: "מכאן מודעא רבה לאורייתא". ומפרש רש"י: שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם - יש להם תשובה, שקבלוה מאונס.

מקשה בעל הפרשת דרכים: הלא דינא דמלכותא - דינא! כלומר, אם המלך מחוקק חוק, כל בני המדינה חייבים לציית לו. והרי ה' הוא מלך העולם ואם ציוונו לקבל את התורה מחויבים אנו להשמע לו, ואם כן איך יכולים ישראל לפטור עצמם בטענה שקבלוה באונס? ומתריך: לפי שיטת רבינו תם, 'דינא דמלכותא' קיים בתנאי שהוא חל על כל אזרחי המדינה ללא יוצא מהכלל. ולפי זה יש לומר, שכיון שה' נתן את התורה רק לישראל ולא לכלל בריות תבל, ממילא לא חל הכלל של 'דינא דמלכותא', ועל כן טענת האונס בעיניה עומדת. ברם, הסבר זה אינו תקף על כלל תרי"ג המצוות, שכן שבע מצוות מתוכן, ובראשן איסור עבודה זרה, אף בני נח נתחייבו בהן, ואם כן לגביהן אכן תופס הכלל של 'דינא דמלכותא' דינא. ולפי זה נמצא כי לגבי איסור יין נסך שיסודו הוא עבודה זרה - לא עומדת להם לישראל 'המודעא רבה לאורייתא' ולא יכולים לפטור עצמם בטענת שקבלוה באונס! ולכן, בעוד שלגבי מאכלות אסורות היו ישראל יכולים לפטור עצמם מכח 'המודעא רבה לאורייתא', הרי לענין שתיה היו חייבים להקפיד שתהא 'כדת של תורה' ולהמנע מיון נסך.

דבר זה מדויק בלשון הפסוק באופן נפלא: "והשתיה כדת" - כדת של תורה, שלא טעמו מן היין. ומדוע? "ואין אונס" - לגבי איסור יין נסך אין את התירוף של אונס. ומדוע? "כי כן יסד המלך על כל רב ביתו" - הקב"ה, מלכו של עולם, ציוה איסור זה של עבודה זרה על כל בריות תבל, וממילא חל על כל ישראל הכלל של 'דינא דמלכותא' דינא ואין הם יכולים להשתמט מן האיסור בטענה שקבלוה באונס...

"וְיִקְרָא אֶל מֹשֶׁה וְיִדְבֵר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לְאָמרוֹ" (א, א).
והיה מתוק לפי מדבש' - העיד הגאון רבי עקיבא איגר, כאשר עיין בתכריך חידושי תורתו של הגאון רבי יעקב - מגיד מישרים בק"ק שעפס (שנדפסו בספר 'נחלת יעקב'). לפנינו פנינת דרוש שאמר המגיד משעפס ב'דרך צחות' על הפסוק שלפנינו:

דוד המלך מביא (תהילים עה, ב) את דברי אסף: "אפתח במשל פיי", ובגמרא (שבת ל) נאמר: 'שאלו שאילה זו לעילא מרבי תנחום וכו' פתח ואמר: אנת שלמה, אן הוכמתך אן סוכלתנוןך וכו' ", וכתב רש"י: 'פתח ואמר כך היו רגילין לפתוח באגדה תחילה'. עוד כתב (שם, ל:): 'שהיו באים לשמוע הדרשה נשים ועמי הארץ, והיו צריכים הדרשים למשוך את לבבם'. וכן אמרו בגמרא (שם): 'רבה, מקמי דפתח להו לרבנן, אמר מילתא דבדיחותא'.

'וטעם על זה' - מוסיף המגיד משעפס - 'שמעתי מהרב המאור הגדול מוהר"ל (נראה שכוונתו לגאון רבי לייבוש לעסלא - הערת המו"ל בספר) לפרש את הפסוק (משלי לא, כו): 'פיה פתחה ותורת חסד על לשונה': משום שיצרו של האדם מתגבר עליו, לכן אומרים מילתא דבדיחותא, לתת לו את חלקו, ואחר כך מניח לאדם ללמוד. וכל זה הוא באנשים, שמצויים ללמוד, אבל נשים שאינן מצוות אין היצר מתגבר עליהן (כמו שכתב הש"ך יורה דעה רמז ז), ועל כן אמר הפסוק 'פיה פתחה בחוכמה' - מיד בחכמה, בלי מילתא דבדיחותא תחילה, והטעם: משום ש'תורת חסד על לשונה' - שאינה מצווה בלימוד תורה!

והנה בספר אחד כתב, שהטעם שאומרים משל, הוא כמו שרוצים לתת לתינוק תרופה מרה - כורכים אותה בדבש, ואם כן יש לומר שאם התינוק חכם - אין צורך לעטוף את התרופה בדבש, וכך מי שהתורה חביבה עליו - אינו זקוק למילתא דבדיחותא.

מעתה, אצל משה רבינו היצר הכבש בידי, כמו שאמרו (בבא בתרא עה:): 'פני משה כפני חמה', המאירה מכל צד, כך משה רבינו היה מאיר בגופו ובנפשו, שעמד ארבעים יום בלי אכילה, וגם הוכמתו האירה על פני תבל, ואם כן אפילו דברים קשים היה שותה בצמא.

הוא אשר נרמז בפסוק שלפנינו: "ויקרא אל משה", ומיד "וידבר ה' " - דברים קשים (כמשמעות לשון דיבור - מכות יא), וזה דוקא אל משה, אבל לאדם אחר צריך לומר תחילה אמירה רכה!

"אֲדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לֵה' " (א, ב).

מובא במדרש שוחר טוב: "האז הוא דכתיב: 'ימינו כצל עובר'.

בספר 'ליקוטי בשמים' כתב לפרש מדרש זה, על פי דברי הגמרא בנדרים (דף י:): "מנין שלא יאמר אדם: 'לה' עולה', 'לה' מנחה', 'לה' תודה', 'לה' שלמים? ת"ל: קורבן לה' ". בטעם הדבר כתב רש"י (שם): "דילמא אמר: 'לה' ולא גמר לדיבור זה, דלא אמר 'קורבן', וקא מפיק שם שמים לבטלה, אלא לכתחילה בעי למימר 'עולה' והדר - לה' ". והיינו שישנו חשש שמא ימות באמצע, ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה. לכן עליו להקדים את המילה 'קורבן' לשם ה'.

זו, אם כן, כוונת המדרש: לשון הפסוק היא "קורבן לה' " ולא "לה' קורבן", משום שחוששים שמא ימות, כמו שנאמר: "ימינו כצל עובר", וכל רגע ורגע עלול אדם זה לצאת מן העולם.

והנה במסכת ברכות (נד) אומרים חז"ל שבועז ייסד דבר חדש בעם ישראל שמברכים את הזולת בשם ה': "ויאמר לקוצרים ה' עמכם". ולכאורה, הקוצרים היו צריכים לענות לו: "ה' יברכך", אך הם ענו לו: "יברכך ה' ". מפני מה הפכו הקוצרים את סדר המילים?

אלא שכאמור, כשאדם נודר קורבן, הוא אינו אומר 'לה' קורבן' אלא 'קורבן לה' ", משום שאדם אינו יודע את עתו, וחוששים שמא ימות באמצע ולא יספיק לסיים את המשפט, ואז נמצא שהוציא שם שמים לבטלה.

אמנם, מצינו בגמרא (ברכות ז:): "אמרו עליו רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק", ומבואר שם שבזכות הקדמת השלום זכה לאריכות ימים.

לכן, כשאדם מקדים שלום לחברו, יכול לומר לו "שלום עליכם" - להקדים את ה"שלום" שהוא שם שמים לפני ה"עליכם" כי אין חשש שימות באמצע,

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, והצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

שבת שלום ומכורך

אחד האברכים מהכולל בו למדתי, פנה אלי וסיפר לי שהוא דחוק מאוד בפרנסה ויש לו חובות גדולים עקב חתונת ביתו, והוא מחפש גמ"ח או איזשהו אדם טוב שילווה לו עשר אלף דולר, והוא מבטיח להחזיר זאת בתוך חודשיים וחצי. אמרתי לו שאני אחשוב על זה ואולי אוכל לסדר לו משהו.

הלכתי לבית ומצאתי שיש לי בחסכוני סכום של שלוש עשרה אלף דולר שאותם הכנו לחתונת בנו הקטן שכבר בא בברית האירוסין, ובעוד שלושה חודשים חתונתו אמורה להתקיים. היה לי קשה להחליט האם לאווה לו את הכסף. מצד אחד הוא מבטיח להחזיר תוך חודשיים וחצי, הוא אומר שבועיים קודם חתונת בני, אבל מצד שני חששתי האם הוא יוכל לעמוד בזה עקב החובות שיש לו. התייעצתי עם מורי ורבי, והוא המליץ לי להלוות לו, מחמת שזכרנו אותו שהוא אדם כשר והגון, ובפרט שעל זה התורה אומרת "בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך". אם כן, אמר לי רבי, בטוח אתה שאף אם הכסף לא יחזור אליך בזמנו תבורך מן השמים, וברכת שמים שווה לאין שיעור יותר מעשר אלף דולר. אכן, הלווית לחברי את הכסף והלה שמח שמחה גדולה כי הכסף הזה עזר לו לכלכלת משפחתו.

הוא כבר לא הגיע בכלל לכולל, וכבר הבנתי לקראת מה הדברים מובילים... באותו יום קיבלתי טלפון מהאולם של החתונה שעלי להביא דמי מקדמה, ובחסד ה' השלש אלף דולר שנשארו אצלי הספיקו בדיוק לצורך כך.

אבל עברו וחלפו להם החודשיים וחצי, ואותו יהודי לא נמצא ולא מתקשר. עבר עוד יום ועוד יום כשהחתונה של בני קרבה ובאה.

ערב החתונה הגיע, והכסף איננו. ישבתי בחדר לבד ושפכתי את צקון ליבי לפני ה', ואמרתי: ריבוננו של עולם, עשיתי עצת תלמיד חכם להלוות לאותו יהודי, ואינני מתחרט על כך כי עזרתי לבני ולמשפחתי. אלא שכעת אני נצרך לכסף כדי לשלם עמו בלילה הקרוב את הוצאות החתונה. אנא גלה לי את גדולתך ורחמיך הרבים והושיעני. כך התפללתי במשך רבע שעה, ואז מצלצל הטלפון.

היה זה עשירי מארה"ב, ששטים עשרה שנה קודם לכן, קרוב לחתונת בני הבכור, ביקרתי אצלו, וכיון שסיפרתי לו את מצב פרנסתי הקשה ושאני בעל חוב גדול, הוא רצה לעזור לי בסכום מכובד כשיזדמן לו, ולכן הוא שמר את מספר הטלפון ופרטי חשבון הבנק שלי, והבטיח שאם יוכל לתמוך בי- יתקשר אלי.

"שלום וברכה", הוא אומר, "רציתי לומר לך שמאז שעברו שנים עשרה שנה לא שכחתי אותך, ובכל פעם רציתי לסדר לך עזרה, אך לא עלה בידי. אתמול התאספנו אני וארבע מחברי הנגידים, והעליתי

לעבור חודשיים היתחלתי כבר לדאוג, כי לא נראה לי ממנו שום סימן שהוא מתכנן להשיב לי את הכסף, אך נמנעתי מלומר לו דבר כדי שלא אכשל בעוון "לא תהיה לו כנושה". לאחר שבוע

הוא שמח מאוד. המשכתי ואמרתי לו: הקב"ה נתן לי פי חמש ממה שהלווית לי, ולכן גם אני רוצה לתת מזה חומש לצדקה, וזה יוצא בדיוק עשר אלף דולר, ולכן ההלוואה שהלווית לי נהפכה לך למתנה".

עיניו של חברי אורו ופרצנו בריקוד, כשהתזמורת מלווה אותנו בשירה: "כי הרבית טובות אלי, כי הגדלת חסדך עלי, מה שאיך לך והכל שלך.. ואנחנו עמך.. החפצים לעשות רצונך..."

(מהספר החדש והנפלא 102 סיפורים - חלק שלישי, מאת ר' צבי נקר)

פינויה לשבת בענייני הלכה ואגדה

האם רבי יהודה בר אילעי שתי יין בפורים?

כתב הרמ"א (או"ח סי' תרצה, סעיף ב): "ויש אומרים, דאין צריך להשתכר כל כך, אלא שישתה יותר מלימודו וישן, ומתוך שישינו אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי". ועל כך כותב השערי תשובה (אות ב) בשם סידור עמודי שמים ליעב"ץ (שער הדגים ז, ז), שאביו הגאון (החכם צבי) ז"ל, היה נוהג בימי בחרותו לקיים מצוה זו (דחיבי איניש לבסומי וכו') כמאמרה, שאין הדבר יוצא מידי פשוטו... "ומי שהוא חלש בטבעו או שמשתטה עד שאפשר שיבוא על ידי זה לידע מעשה או דברים שלא כהוגן - אין לו לשותות יותר מדי, וראיה לדבר: ריב"א". ומבאר השערי תשובה, שהראיה כך היא: ריב"א הוא ראשי תיבות ר' יהודה בר אילעי, שאמר בירושלמי (פסחים פ"י סוף ה"א. והעיר בשו"ת שאילת יעקב [ח"ב, ס' ט] מדוע לא הביא יעב"ץ ראה מהבבלי [נדרים מט. ושם הוא ר' יהודה]. ויש שתייצו, שמצינו בכמה מקומות שזרז המפרשים להביא מהירושלמי במקום מהבבלי. ובברכות [נה] הובא סיפור דומה על ריב"א, אך ללא איזכור היין): "היפנותא בידא דההיא איתתא, אי טעימנא אלא קידושא ואבדלתא וארבעה כסי דפסחא, וחוגרני צידעי מן הפסח ועד העצרת" (לפינו בירושלמי 'הגה', וע' לקמן), כלומר: העיד בעצמו שלא היה טועם כל השנה יין, אלא רק בקידוש והבדלה וארבע כוסות פסח, וקושר היה את צדעי פדחתו משום שהיה חש בראשו על היין ששתה בפסח.

ויש להבין, מדוע לא הזכיר את שתיית היין בפורים, האם בגלל שלא שתה אז, או שודאי ששתה, אך משום-מה לא הזיקה לו השתייה? ומוכיח יעב"ץ, הרי לנו שבפורים לא שתה, כי כאשר שתיית היין מזיקה לבריאות הגוף - אין חיוב לשתות, וכל שכן כאשר הוא מזיק לבריאות הנפש! אולם האדמו"ר בעל שפת אמת זיע"א (כן הביא בשמו הגאון מקו"י גילוב זיע"א הי"ד, בקובץ

'אהל ישרים' הי"ד סי' טו, ומשם לליקוטי שפת אמת, עמ' קעג) דחה ראייה זו, תוך שהוא מקדים הערה הפתלתלקשת מאלה: אין אירע שרבי יהודה חש בראשו דוקא בתקופה זו שבין פסח לעצרת, לא פחות ולא יותר, כך במשך כל שנה ושנה! ובכלל: איך זה שלאחר עצרת פסקו מיוחשי ראשו? הלא דבר הוא! אלא, אמרו בגמרא (בבא בתרא י', לגיטא המובאת בשם הבעש"ט, וכן הביא הפלא יועץ [ערך גילה] בשמו. וע' בשפתי צדיק, שמיני, ט): "יין קשה - פחד מפניגו", ומתן תורה הלא היה באימה וביראה ברתת ובזיע, ועל כן בכל שנה בהגיע עצרת היתה מתעוררת בלב ריב"א אימה ויראה של מתן-תורה, מעין המאורע, ומכח אימה זו - סרו מיוחשי הראש שתקפוהו מאז ששתה את ארבע הכוסות של ליל הסדר. ולפי זה נוכל לומר, שאמנם שתה יין גם בפורים, אבל מאחר שפורים עצמו הוא יום מתן תורה, כפי שדרשו בגמ' (שבת גח): "קיימו וקיבלו - קיימו מיום שקיבלו כבר", לכן מיד כששתה, היה הפחד מפיג את השפעת היין לאלתר, כי התעוררה בלב ריב"א האימה והיראה של מתן תורה, מעין המאורע.

ומה שהגמרא התייחסה רק למיוחשי הראש של ריב"א מפסח ועד עצרת, זאת משום שהחידוש שאף שהיה נחלש לזמן רב כל כך עד שגאלץ לקשור את צדעיו, בכל זאת היה שותה ד' כוסות יין בפסח, אבל מיוחשי הראש שתקפוהו בפורים חלפו מיד מכת האימה והיראה של מתן תורה, ואין בהם רבותא כלל, ועל כן לא הוזכרה שתיית היין של ריב"א בפורים, אך באמת שתה! ודפח"ח.

ויש להעיר על דברי קודשו של השפ"א, דבירושלמי (שם) איתא שריב"א הצטער עד הגא', ומשמע שם שקאי על חג הסוכות [שהרי מובא שם על ר' יונה שהצטער

משולחנו של העורך

עד העצרת, ועל ריב"א שהצטער עד החג, וכן במקומות רבים שמוזכר חג' הכונה לסוכות]. וקשה, דאם סיבת הפגת היין היא אימת מתן-תורה, כיצד עבר על ריב"א חג השבועות (וכן הימים-הנוראים), והיין לא פג ממנו [וכן צריך ליישב הבבלי והירושלמי אהדדי, וצ"ע]?

בספר 'כוסו' ריה"י יישב באופן אחר מהשפ"א: בדוקא הוזכרה שתיית הד' כוסות, משום שבפורים יש מצוה לשתות עד כדי שלא ידע בין ארור המן וכו', וריב"א, לעוצם אי רגילותו בשתיית היין, היה מגיע בשתיה מועטת לשיעור זה, ולא היה מזיק לו כ"כ כי שתה מעט, אך בליל הסדר שישנה מצוה בד' כוסות (ולמהדרים: בשיעור חזו"א...), קיים מצוה זאת בהידור רב, ולכן חש בראשו לאחמ"כ [ונקט גם 'קידוש והבדלה', שאז צריך לשתות רביעית וכו'].

ונראה לתרץ בעוד אופנים: א. ריב"א היה חש בראשו דוקא משתיית יין, אך שאר משקאות המשכרים לא הזיקו לו כל-כך, ומצינו דעות בפוסקים לעניין השתיה בפורים, שאין צריך דוקא יין אלא יוצאים י"ח גם בשאר משקאות, ואותן היה שותה (ע' ברש"י במגילה ז': שכ' בד"ה לבסומי, להשתכר ביין, ובגליוני הש"ס הקשה עליו, דזה מנ"ל, ומ"מ ציין לעוד רבים שכתבו כן, ואכמ"ל בטעמים בהז).

ב. עוד יש לבאר ע"פ דברי הירושלמי בפסחים (שם), מהו לצאת ביין מבושל בד' כוסות, ר' יונה התיך, כי היין היה מזיקו והיה חוגר צדעיו מליל הסדר ועד חג השבועות ולכן התיך, אך התיך רק לאחרים, ועל עצמו החמיר לשתות יין רגיל ולא מבושל, ע"כ. וא"כ, נוכל לומר שריב"א שתה יין מבושל בפורים ולכן לא הזיק לו [תירוץ זה מתרץ רק מדוע לא כאב ראשו, אך לא כ"כ מתרץ מדוע לא הזכיר. כמובן, קשה ע"ז מלשונו של ר' יהודה, שבא להדגיש ששותה רק בפסח וכו' ולא בזמנים אחרים] ויל"ע.

ג. בשו"ת יד חנוך (לרבי חנוך הענין מסאסוב זצ"ל, נד"מ בהתש"ע, ס' ד, אות ב) כתב, "בכדי לקיים משלוח מנות איש לרעהו, אכתוב לך מילי דבדיחותא", והקשה על ר' יונה שהובא בירושלמי הנ"ל, מדוע לא דחק את עצמו לשתות יין גם בפורים, אלא, סבר ר' יונה שת"ח לא ישתה בפורים עד דלא ידע כי יכול להגיע לבזיון התורה, ואם לא היה שותה היה נראה כיוהרא שמחזיק עצמו לת"ח, והפתרון לכך הוא ע"פ דברי הגמ' בב"מ (כג סעיף ב) שאחד מהדברים שרבונו היו משנים בדיבורם, הוא 'בפוריא', וע"ש ברש"י ותוס' (שם) שביארו מה שביארו. אך המהרש"א ביאר, שהכונה שיאמר שהוא לא מבדיל בין ארור המן לברוך מרדכי כי שתה יין, הגם שעדיין צלול, וזה היתר רק לת"ח בכדי שישתמש משתיית היין (ומצאו כן מקורו בנמוקי-יוסף עמ"ס מגילה ז': שכ' להדיא כביאור המהרש"א... ולפי"ז א"ש לשון הגמ' 'נבדדי רבני' - רבנן בדוקא ולא סתם אדם, משא"כ לשאר הפירושים), וא"כ, ר' יונה לא היה שותה יין בפורים, רק שלאחרים אמר שכבר שתה. עכת"ד. ולפי זה, נוכל לומר שכך גם נהג ריב"א.

והנה, בעיקר כונת היעב"ץ בראיה מריב"א, יש שביארו שהראיה מוסבת על סוף דבריו, שכתב 'שמי שאפשר שיבוא ע"ז לידע מעשים או דברים שלא כהוגן... וראיה לדבר ריב"א', שכוונתו לדברי התרומת הדשן (סי' ק) שהביא מהרב טוביה בשם ריב"א, 'שכל מאכל שלוקחים הבחורים זה מזה אפילו שלא ברשות משום שמחת פורים', פטורים מלשלם, 'ובלבד שלא יעשו שלא כהוגן'. וכן פסק הרמ"א (כאן). וא"כ, הראיה מוסבת על כך שאדם שמחמת היין יעשה מעשים שלא כהוגן, פטור מלשתות.